

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 39 (95).

24. septembril 1923 a.

III. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 800.—
 poole aastas . . . . . 400.—
 weerand aastas . . . . . 200.—

Üksik nummer maksab Mk. 20.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.

Awatud kell 1/2 9 — 1/4 3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek. Mk. 3000.—	1/4 lehek. Mk. 800.—
1/2 . . . . . 1500.—	1/8 . . . . . 400.—
1/8 . . . . . 1000.—	1/16 . . . . . 200.—
1/32 lehek. Mk. 100.—	

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adressi muutmise 10 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.

Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) A. Liit, Ametile wastawuse proowimine. 2) E. Stein'i järele, Omawalitsuse päewaküsimused Saksamaal. 3) Sammuke edasi meie politsei spordi alal. 4) K. Mikfeldt, Õigusteadusest. 5) Ametlik osa. 6) E. Engelbrecht, Berliini õemajade elanikud. 7) Kuulutused.

Ametile wastawuse proowimine.

A. Liit.

(Lõpp.)

4. Ülesanne.

Otsustamiswõime (ühenduses kombineerimiswõimega) proowimiseks antakse katsealustele kätte kasin andmestik ühest juhtumisest ja tehtakse neile ülesandeks kõik antud andmestiku põhjal mõeldawad wõimalikkused sündmuse põhjuste ja lähema käigu suhtes esile tuua. See wõimalikkus, mida keegi katsealustest kõige tõenäolisemaks peab, tuleb eriti alla kriipsutada. Andmestik wõetagu meeeldi kasin, nii et tõeliku sündmuskäigu ehk tõeliku põhjuse kindlaksmääramisest tema waral juttugi ei saaks olla. Mida rohkem waba ruumi jätab ülesanne kombinatsioonidele, seda paremini wõib katsealuse leidlikkus ehk saamatus wälja paista.

Näide.

Öösisel ringkäigul leiab ööwaht ühe elumaja akende all olewa raudaia peal

tundmata nooremehe rippumas. Aia waraste terawad otsad on nooremehele kõhtu tunginud, ta on surnud. Kutsutakse politsei. Järgnewal järelwaatamisel leitakse aia läheduses kott wäärtasjadega, mis nähtawasti kusagilt warastatud.

1. küsimus: Missugused põhjused wõiwad nooremehe surmal käesolewal juhtumisel üldse olla?

2. küsimus: Missugune põhjus on kõige tõenäolisem?

Lahendamised.

Esimese küsimuse peale:

1. wõimalus: Noormees tuli waragilt, tahtis üle raudaia ronida, kuid olles koormatud warastatud kraamiga wääratas ta ronimisel ja sai aia waraste otsas surmawalt haawata.

2. wõimalus: Sel hetkel, kui waras raudaia peal põlwitas, et kotti warastatud wäärtasjadega teisel pool aida ootawale

kaaslasele kätte ulatada, kahmas wiimane koti niiwõrd osawuseta tõmbega oma kätte, et aia peal seisja tasakaalu kaotas ja terawate aia warraste otsa kukkus ning surmawalt haawata sai.

Ehmatuses segane kaaslane wiskas koti üle aia ja põgenes.

3. wõimalus: Korteriomanik märkas murdwarast ja ajas teda rewolwriga taga. Waras wiskas koti warastatud wäärtasjadega läbi akna hoowi, nii et see raudaia lähedale maha kukkus ja hüppas siis ise kotile järele. Seal juures langes ta otse raudaia peale, ennast surmawalt haawates.

4. wõimalus: Öösel ootamatult koitunud abielumees leidis oma abikaasa magadistoast wõõra nooremehe. Surmani hirmunud noormees pistis jooksu ja hüppas läbi akna wälja, kuid sattus seal juures õnnetumal kombel raudaia peale, kus surma leidis. Koti wäärtasjadega peitis aia äärde samal ööl, wähe aega enne kirjeldatud juhtumist, keegi kõrteriwaras, kawatsedes seda hiljem sealt ära wiia.

5. wõimalus: Kaks murdwarast läksid saagi jaotamisel kiskuma, kusjuures üks teise ära kägistas. Et oma tegu õnnetuma juhtumisena lasta wälja paista, wiskas ta seltsimehe laiba raudaia peale, mille terawad otsad laibale sügawale kõhtu tungisid. Selle järele walis ta warastatud kraami hulgast paremad asjad wälja, wiskas ülejäänud asjad üle aia hoowi ning kadus.

6. wõimalus: Kaks noortmeest, kes hilisel öötunnil joobnud olekus kojupoole sammusid, juhtusid ühe daami pärast ägedasse sõnawahetusse, millest wälja kujunes rabelemine. Rabeledes surus wanem wõistleja oma kaaslase nii õnnetumalt wastu madalat raudaeda, et terawad warraste otsad sellele kõhtu tungisid. Aia tagast leitud kott kahtlaste wäärtasjadega wisati sinna samal ööl murdwaraga poolt, keda politseinik taga ajas.

7. wõimalus: Elust tüdinenud noormees otsustas wabasurma läbi paremasse ilma jõuda ja hüppas seks otstarbeks oma korteri aknast maja teiselt korralt all olewa raudaia peale. Surm oli silmapilkne. Koti wäärtasjadega tõid hoowi peal peidumängu mängiwad lapsed päewa ajal wananemate tähelpanemata wälja ja unustasid selle õhtu aia äärde. Wanemad olid omad wäärtasjad kokku pannud, et neid järgmisel päewal pandimajja wiia.

8. wõimalus: Noormees, kes hilisel

öötunnil lõbusalt möödunud olengult raske peaga koju tuli, istus oma korteri lahtise akna peale maja teiselt korral, et enne magamaminekut veel weidike wärsket õhku nautida. Ta jäi tukkuma ning kukkus aknast alla otse raudaia peale, kust teda ööwaht leidis. Kukkumise silmapilgul pakkis keegi murdwaras sama maja hoowis parajasti saaki kotti. Põrutawast juhtumisest surmani ehmunud wiskas ta oma saagi sinna paika maha ja lipas üle raudaia minema.

Teise küsimuse peale: Mina pean esimest wõimalust, s. o. õnnetut juhtumist murdwarguse puhul, nooremehe surma kõige tõenäolisemaks põhjuseks.

W e e l k a k s n ä i d e t (lahendamata).

a) Kaks metsatöölisi leidsid wara hommikul umbes 500 m. lähemast jaamast eemal olewa raudtee tammi pealt meesterahwa laiba. Pea ja käte küljes leidsid haawad, kuid need ei wõinud tekkida ülesõitmisest.

1. küsimus: Missugused põhjused wõiksid käesolewal juhtumisel mehe surmal olla?

2. küsimus: Missugune põhjus on kõige tõenäolisem?

b) Autojuht, kes wara hommikul mööda teed A ja B wahel sõitis, märkas veel õigel ajal umbes 2 km. B-st kaugel põigiti üle tee lamamast puutüwe. Sõidutakistus kõrwaldati ja auto sõitis jälle edasi.

1. küsimus: Missugused wõimalikkused tulewad kirjeldatud sõidutakistuse tekkimiseks üldse arwesse?

2. küsimus: Missugune wõimalikkus on kõige tõenäolisem?

M ä r k u s. Wiimase näite kohta olgu veel järgmist tähendatud: Kuna ülesandmata on jäetud, kas tegemist on tuulest maha murtud, maha saetud wõi koguni juba mõnesuguseks otstarbeks tarwitatud puutüwega, laiened kombineerimiswõimalused. Samuti pole öeldud, kas teed sulguw puutüwi autojuhi omal jõul, wõi ühe ehk mitme kaassõitja abiga kõrwaldati, kas ta jäme ja raske ehk peenike ja kerge oli, ehk kas autojuht üksinda sõitis, wõi istusid autos sõitjad. Need märkused pildistagu seesuguste ülesannete iseloomu.

Lahendamiseks tuleks anda umbes 20—30 min. aega. Wastused peawad olema

lähemalt põhjendatud muudugi hästi kokkuwõtlikult, nagu eeskujust nägime.

5. ülesanne.

Eelmise katse täiendamiseks wõiks veel järgmise küsimuse ette panna: missugused kolm põhimõistet tuleks kirjeldatud andmestiku kohta üles anda, et oleks võimalik samasuguseid kombinatsioone tuletda kolme-sõna meetodi järele?

Lahendamised:

Esimese näite kohta:

Läbitorgatud nooremehe laip — raudaid — warastatud wäärtasjad.

Teise näite kohta:

Meesterahwa laip — haawad — raudtee tamm.

Kolmanda näite kohta:

Puutüwi — auto — sõidutakistus.

4. ja 5. lahenduste hindamise juures tuleb käia waremalt antud juhtnõõride järele.

C. Kontsentratsiooni wõime proowimine.

Kontsentratsiooni wõime all tähendawad psühholoogid wõimet, tähelepanemise abil oma mõtteid koguda, neid ühe teatawa asja peale juhtida. Siin on huwitaw selgusele jõuda, kas katsealune ennast mitte teiste, tema läheduses toimivate, juhtumuste wõi tegewustikkude läbi kõrwale juhtida ei lase. Kui kaks ülesannet ühel ajal õiendamist nõuawad, siis ei saa neid ometi ühel ajal õiendada, waid üks teise järgi, kusjuures juba alanud tegewus üles kerkinud uue, tähtsama ülesande õiendamiseks tuleb katkestada. Politseiteenistuses tulewad seesugused olukorrad tihti ette.

1. Sellel alal antawate ülesannete walik ja läbiwiimine wõiks sel kombel sündida, et igale katsealusele korraga kaks ülesannet lahendada antakse, teine neist aga just niisugusel silmapilgul, kus katsealune praegu alustatud esimese ülesande lahendamise katkestama peab, et teist käsile wõtta. Ühtlasi peab lahendamise aeg olema kasina wõitu.

2. Katset wõib ka nii korraldada, et ühele osale katsealustest antakse lahendada kirjalik ülesanne, kuna samal ajal teisi (wõib katsealuste arwu pooleks jagada, et oleks kergem wahetada) suusõnaliselt küsitakse (mõnel teisel alal), parajal silmapilgul ülesandeid wahetades.

Wäga hästi kõlbawad siia kirjalikud rehendusülesanded. Tulewad, näit., 10

katsealust arwesse, siis saawad esimesed 5 iga mees sedelikese üks teise alla kirjutatud arwudega, millised waja kokku arwata. Ülesannet tuleb raskendada sel teel, et arwud kahe- ehk kolmekaupla klambrite abil üldisest reast eraldakse, lastes esiteks klambritega kokkuwõetud arwude summad kõrwale wälja kirjutada ja siis wiimased kokku wõtta.

Näide.

5721		
64703	}	
241	}	→ 65436
69890	}	
733	}	
999	}	→ 71227
86225	}	
1337	}	
8247	}	→ 10307
9308	}	
13776	}	→ 51787
29764	}	
		198757

Märkus: Seesuguseid ülesandeid wõib soowi mööda kokku seada ka mahaarwamisega, korrutamise ja ehk jagamisega. Katsete korraldaja rehkendagu kokkuseatud ülesanded ise ilma segamata wälja ja märkigu selleks ära kufunud aja üles; katsealustele wõib samade ülesannete lahendamiseks eeltähendatud ajakulu kõige rohkem kahe kordselt arwata.

Weel terawamat mõtete kontsentratsiooni nõuawad rehendusülesanded, mis, nagu järgnew näide pildistab, enam-wähem wälja ulatawad puhtmehaanilise arwamise raamidest.

Näide. Kiirrong, mis läbistikku 52 kilomeetrit tunnis teeb, sõidab A jaamast wälja kell 8 ja C jaama kell 11²⁰, peatades B jaamas 5 minutit. Mitu kilomeetrit on A jaamast C jaamani?

Lahendamine:

Aeg kella 8—11²⁰ = 3 t. 20 min.

— 5 „ B jaamas

3 t. 15 min. sõiduaega

Seega $3\frac{1}{4} \times 52 = 169$ km.

D. Loogilise mõtlemise wõime proowimine.

Täht B all käsitatud näited ja nende lahendamine nõuawad juba omalt kohalt teatawal määral loogilist mõtlemiswõimet. Kuid seks otstarbeks wõib veel raskemaidki ülesandeid leida, mis mõtle-

miswõimet palju suuremal määral pingutawad. Selleks järgnewad näited:

1. ülesanne.

Wabriku ööwaht Peeter T. awaldab politseis: täna öösel märkasin ühel ringkäigul, et wabrikusse murdwaras on sisse tunginud, sest üks aken, mille enne seda oma käega olin sulunud, seisis lahti. Üks akna ruut on purustatud. Kas midagi warastatud ja mis nimelt, pole mul teada, ruttasin waid kiiresti politseisse teatama, et wõimalik oleks jälgimisele asuda. Ametnikkude järelepärimise peale, kas ülesandja sissemurdmise kohal millegisse puutunud oleks, eriti aga purustatud ruudu kildudesse, wastab Peeter T. kindlasti ja korduwalt „Ei“. Politsei alustab wiibimata jälgimist, purustatud ruudu killud tuuakse politsei registratuuri, juhtuwate kuritegija näpjalgedele ilmutamiseks ja kinnitamiseks. Klaasikildudel leiduwadki tõepoolest näpjaljed, ja näpjalgede kogust järelewaatamisel selgub edasi, et kuriteopaigal leitud jäljed on wärem registreeritud murdwaraga Paul M. omad, keda ühe teise kuriteo pärast ju kauemat aega taga otsitakse. Et aga waht Peeter T. ülekuulamisest segaseid ja kahtlasi seletusi annab, otsustatakse ka temalt näpjalgi wõtta. Nüüd saawunes aga üllataw tagajärg: klaasikildudel leitud mõlemad näpjaljed sarnanesid täielikult Peeter T. parema käe nimetis ja keskmise sõrme jälgedele. T. wõeti wahi alla, ehk ta küll igasugust osawõtmist murdwargusest salgas.

Mida peab antud andmestiku põhjal Peeter T. süüdistamisest järeldama?

Lahendamine.

Ükski näpjalg ei ole oma üksikasjalistes tunnustes mõne teise näpjaljega sarnane, nii et näpjalge kui absoluutset kindlat tõenduswahendit tuleb wõtta. Kui kuriteopaigalt leitud näpjaljed ööwahi Peeter T. näpjalgedele sarnased on, siis on Peeter T. ka otsitawa Paul M.-ga identne, s. o. üks ja sama isik. Kui Paul M. on õige nimi, siis on see end wale nime all ja nähtawasti wale passiga wabriku ööwahiks poetanud ja seal kas oma käe neal ehk kaaslaste abil murdwarguse korda saatnud.

Lahendamise aeg 15—20 minutit.

2. ülesanne.

Ühte kasti pannakse 10 walget ja 10 musta kuuli ning kaetakse kast pealt kin-

ni. Missugustel tingimustel saaks keegi asjasse mitte pühendatud kolmas isik ilma kastisse waatamata kätt kasti pistes seal tõenäoliselt musta kuuli esimesena wälja wõtta?

Lahendamine.

Ta saaks tõenäoliselt musta kuuli kasti esimesena wälja wõtma sel tingimisel, kui kuulide ja kasti suuruse wahekorraldus on, et peale kuulide kasti paigutamist enam wõimalust üle ei jää neid segada. Et seesugust tingimist luua, tulewad wäikesse kasti esiteks panna 10 walget kuuli ja nende peale 10 musta kuuli, nii et kast kuulidest niiwõrd täidetud saaks, et nende segamine enam wõimalik ei oleks. Seesugusel juhtumisel on wäga tõenäolik, et kolmas isik, kelle kuulide paigutus teadmata, kõige esimesena musta kuuli pealmisest kihist päewawalgele toob, kuna walged kuulid mustadest kaetud ja seega raske neile ligi peaseda, ilma pealmist kihti osaltki kõrwaldamata.

Märkus: Mõlemate lahenduste hindamise juures wõetakse ainult õige lahendus arwesse, kuna siin mitmekesiste lahenduste wõimalus puudub. Loomulikult wõib mõni mitte täiesti õige wastus tõele siiski kaunis lähedale ulatada, millest järeldada wõib, et katsealune teatawal määral on taipanud, kuhu poole küsimus sihib. Seda tuleb, muidugi, wastawalt hinnata.

Lahendamise aeg umbes 10 minutit.

Eriliste wõimiste proowimine.

Kõne alla tulewad erilised wõimised, milliseid nõuab politseiteenistus oma mitmesugustel erialadel, näit. kuritegude jälgimisel, põgenenud kuritegijate otsimisel, isiku kindlakstegemisel, dokumentide ehtsuse kontroleerimisel jne. Tähendatud wõimistega ametnikkude tundmine teiste hulgas wõimaldaks asutuse juhtijale otstarbekohasemat tööjaotust alluwate ametnikkude wahel, wõimaldaks üksikut ametnikku just niisuguste ülesannete täitmiseks ära kasutada, millele tema erilised wõimised kõige rohkem wastawad. Sedawiisi oleks mõlemate poolte kasu kätte saadud. Kui asutuse juhataja, näit., leiaks ametniku, kellel hea nägude meespidamise wõime, siis oleks tuline kahju seda meest paigutada lauajuhist pidama, waid tema koht oleks luurepost turul ehk raudtee jaamas, kus kõige enam liikumas tagaotsitawaid kuritegijaid. Selle wastu tun-

neks end mõni teine mees, kel nägude mälu nõrk ja juhtumisi raudtee jaama luurepostile sattunud, kantselai laua taga palju õnnelikumana. Sama suhe kordub mitmete teiste võimiste ja tegelikkude ülesannete wahel.

A. Inimese wälimuse meelespidamise wõime proowimine.

Esimene ülesanne seisab isiku kirjeldamises, keda selleks otstarbeks kõrwalruumist katseruumi lastakse tulla. Katsealuste tähelpanu juhatakse aga enne seda ülesande peale, s. o. neile seletakse ära, et sissekutsutawat isikut on waja täpselt silmitseda, tema olulised tundemärgid hästi meele panna ja wiimased kohe peale isiku wäljaminekut üles tähendada. Tundemärkide ülestähendamiseks wõib tarwitada kuritegijate registreerimise kaarti.

Otstarbekohane on kirjeldamiseks wälitud isikut lasta mõned korrad pikkamisi katsealuste ees, nendest parajas kauguses ja hästi nähtawalt, edasi-tagasi käia, siis teda lasta poseerida umbes 20 sekundi wältusel eest ja sama kaua küljepealt ning seljast. Kogu esinemine ei pea aga kestma üle ühe minuti. Nüüd jagatakse katsealustele kir-

jeldamiskaardid kätte ja lastakse need ära täita, milleks umbes 15—20 minutit aega wõib anda. Katsealuste poolt täidetud kaartisid isiku endaga wõrreldes otsustatakse, kuiwõrd täpselt keegi tundemärke on tähele pannud ja meeles pidanud.

2. ülesanne.

See ülesanne nõuab suuremal arwul näopilte (näit. näopildid kuritegijate albumist). Igale katsealusele antakse umbes 20—25 näopilti kätte, millised järjekorras nummerdatud (1—20 ehk 25) ja tehakse ülesandeks seesuguseid pilte wälja otsida, mis kujutawad üht ja sama isikut. Wiimaste numbrid tulewad üles märkida, näit. 2 = 4,7 ja 5 = 8,11, see tähendab: pildid 2, 4 ja 7 kujutawad üht ja sama isikut jne.

Pildid tulewad nõnda walida, et 20—25 pildi hulgas leiduks seesuguseid, mis üht ja sama isikut erisugustes eluaastates, ehk erisugustes riides, poosides (eest, küljepealt, 1/3 külje pealt) kujutawad. Soowitaw oleks kui pildikogus leiduksid muu seas ka üleswõtted kahest üksteisele wäga sarnasest isikust, näit. kaksikutest.

Hindamist on siin jällegi kõige parem toimetada punktide arwu lugemise teel.

Omawalitsuse päewaküsimused Saksamaal.

Omawalitsuse majanduse ja poliitika ühingu peasekretäär Erwin Stein'i andmetel.

(2. järg.)

Kaudsete maksude alal on kogukondadele põhimõtteliselt jäetud wabadus maksustamise objektide leidmiseks, kuid maksude riigi kasuks wõtmise tõttu tuleb kogukondadel samalaadiliste maksude tõstmisest loobuda. Sel wiisil ei jää kogukondadele peaaegu midagi üle.

Sellepärast jõuab Dr. Fischer järgmisele otsusele: „Ei wõi salata, et rasked mured riigi ja walitsuse rahaasjanduse pärast on samasuguse tähtsusega kogukondade rahaasjanduse kindlustamise täiesti tagaplaanile jätnud ja kindla rahaasjanduse programmi puudumisel on kogukonnad süsteemita ning meelsuseta majapidamisele asunud. Senine majanduspoliitika ähwardab Saksa kogukondade olusid täiesti häwitada. On wiimane aeg, et ometi kord kindel kawa kogukondliste maksude jaoks üles seatakse. Sest kogukondade kokkuwarisemine tähendab ka riigi kokkuwarisemist ja tema ülesehitamine ripub kogukondade tulewikust ära.

Ühenduses nende küsimustega on Saksa linnad ka kogukondade majapidamise küsimusega tege-

mist teinud. Üks parematest selle küsimuse ala tundjatest, Dr. Bucorius Hannoverist, on hiljuti selle materiaali läbi töötanud. Dr. Bucorius on juba 1920 a. wäljendatud püüdeid, linnade majapidamiskawade ühisele alusele seadmise üle, awaldanud kirjatöös, mis linnadepäewal rahaasjanduse detsernentide ühingu läbiharutamiseks üle anti. Ka prowintsi linnadepäewad on selle küsimusega tegemist teinud. Ühel ajal sellega on ka statistikute poolt see küsimus üles wõetud. Rahaasjanduse detsernentide ühing on järgmised juhtnõõrid üles seadnud:

I.

Seniajani kokkuhoidlikult peetud majapidamine on nüüd kogukondadele eluküsimuseks saanud ja peab sellepärast kawakindlalt käsitatama.

II.

Kawakindla kokkuhoidlikkuse aluseks on kogukondliste rahaasjandusasutustele otstarbekohaselt ülesseatud majapidamiskawa hädasti tarwilik.

Silmas pidades, et selle ülesseadmine kõikide kogukondliste jõudude (sissetulekuallikate) kawa-kindlat koondamist nõuab kogukondliste eesmärkide saavutamiseks, peab majapidamiskawa oma ehituse poolest otstarbekohasele walitsusorganisatsioonile kohanema. Majapidamiskawa korraldus peab asjalikul alusel põhjenema ja ei tohi, nii nagu see tihti seniajani on sündinud, jätkata pruugiks saanud ehk ühenduses kogukonnakassade korraldustega enam ehk vähem juhuslikku arenemiskäiku.

Ka eraldamine ülilmäärasteks ja lisaasutusteks ei paku enam soodsat pinda, peale selle kui ülilmäärastest asutustest lisaasutused on tekkinud, ja juba algusest peale puudub ülilmääraste ja lisaasutuste wahel wahetegemiseks tarwilik kindel alus.

Majapidamiskawa peab edaspidiselt selgele ja lihtsale arwestamiswiisile põhialuse looma.

III.

Rahaline oma kulul ülalpidamine mille, pärast käesolewal ajal kogukonnad peawad riigi ja walitsusega majandusliste sidete pärast nende poolt pealesunnitud wõitlust, nõuab wõimalikult ühtlast majapidamiskawade ülesseadmist.

Ainult majapidamiskawade ühtluse ülesseadmine wõimaldab, et see ka wõrdlewa rahaasjanduse statistika huwides juba ammu igatsetud eesmärki wõiks saawutada ülewaatlikkuse läbi samaladiliste kogukondade seisukorra wõrdlemise teel mitte üksi nende wahekorras üksteise wastu mujal äraproowitud rahaasjanduse asutuse põhimõtte tarwitamisel, waid ka nende üldises püüdes omale rahalist oma kulul ülalpidamist tõeliselt ühendatud jõul kindlustada.

IV.

Kui senine majapidamiskawade ülesseadmine siin ülesseatud otstarbekohasuse, lihtsuse ja ühtluse nõuetele ei wasta, wõib peatselt nende nõuetele wastawaid muudatusi ette wõtta. Siin juures wõib toetada ka tarwitusel olewate pruukide peale ja tähelpanna kohalikke omapärasusi; kuid peab ruumi andma majapidamiskawade ülesseadmise otstarbekohasuse ja ühtluse nõuetele, peab igasuguseid wastupanekuid ära wõitma, mis senisest majapidamiskawa korra kinnihoidmisest tingitud, tihti ilma mingisuguse asjaliku põhjendusest maksma pandud.

V.

Otstarbekohasuse, lihtsuse ja ühtluse huwides olgu majapidamiskawa käsitamiseks järgmised näpunäited:

A. Majapidamiskawale olgu järgmine jaotus aluseks pandud:

Üldine walitsus,
politseiwalitsus,

ehituswalitsus,
tööstus- ja ettewõtete,
koolide,
kunsti ja teaduse,
waeste ja heakäekäigu hoolekanne,
noorsoo ja terwishoiu hoolekanne,
rahaasjanduswalitsus (liikumata waranduse walitsus),
wõlgadeamet (maksud).

Sellest järjekorrasst wõib üksikasjaliselt ainult niiwõrd kõrwale kalduda, kuiwõrd see tingimata tarwilik.

Need walitsusharud, kus wäljaminekute katmine täieliselt ehk osalt oma sissetulekutest oleneb, peawad siiski oma wäljaminekud kindlaks tegema, et teada saada nende katmiseks nõuetawate sissetulekute suurust.

Sellepärast, niipea kui sarnane wäljaminekute aruanne küsimuse alla tuleb, peab majapidamiskawa aruandele kohustatud walitsusharu iseäranis järgmisi wäljaminekuid arwesse wõtma:

- 1) osaline kulude tasumine peawalitsusele,
- 2) protsentide ja kustutusmaksud tema peal lauwate wõlasummade pealt,
- 3) sarnaste wäljaminekute osaline ülewiimine, mis oma asjaliku ühtekuuluwuse tõttu ühe koha peale ühtlaselt wõib arwestada nagu wanaduse paiuk, kaugekõnemaks jne.

Nende põhimõtete läbiwiimist teiste walitsusharude majapidamiskawades tuleb linnade hooleks jätta.

Sel ajal, kui iga üksikmajapidamiskawa enam ehk vähem bruttomajapidamise poole püüab, peab selle kõrwal aga iga üldmajapidamiskawa ka nettomajapidamist näitama. Nõnda tuleb teed leida, mis neid mõlemaid üksteisele wastuseiswaid põhimõtteid tasandaks.

Nõnda oleks järgmine tee soowitaw:

a) wõimalik majapidamisharude arwu vähendamine ühesuguste sissetulekute ja wäljaminekute ühendamise teel (palgad, bürootarwidused, küte jne.);

b) walju bruttomajapidamise läbiwiimine igas üksikus linnas. Muus brutto- kui ka nettomajapidamise ettekandes teadaande järele juurearwamine ja ärapanemine walitsusharu majapidamise heaks tegemata jäetud wäljaminekutest ja wastaw sissetulekute käsitamine.

C. Majapidamiskawa eraldamine korralisesse ja erakorralisesse majapidamisse peab selles mõttes toimima, et erakorralises majapidamiskawas ainult wäljaminekud wastuwõtmist leiawad, millede otsekohene katmine ei sünni jookswatest sissetulekute ja sellepärast laenu tarwitamisest wõimata eemal hoida. Siiski peab eeldama, et erakorralises majapidamiskawas kõikidele ettenähtud laenulele sama aasta korralises majapidamis-

kawas oleksid ettenähtud wastawad wõlakohustused. Selle juures tuleb kogukonna puhtwaranduse ülalpidamise huwides sellest kinni pidada, et laenu eneselewõtmist ainult sarnasteks wäljaminekuteks tarwitatakse, milledega suudetakse wäärtusi luua, mis wõlgade juurekaswu tasanaksid.

D. Majapidamiskawa peab jagudesse ja järkudesse jaotatama. Üksikud sisseseaded jagatakse kolme lahtri:

- 1) eelarwe järgmise aasta peale,
- 2) eelarwe käesolewa aasta peale,
- 3) arwestamise resultaadid möödaläinud aastast.

Dr. Bucerius loodab, et Saksa kogukonnad wadjusest aru saavad, et need püüded majapidamiskawa wormaalse külje pärast kaotsi ei tohi minna. Kui wähe praegune seisukord rahuldab, sellest saab ainult see aru, nagu Bucerius tähendab, kellele ülesandeks on tehtud, mingisugusele teoreetilisele ehk praktilisele otstarbele täiesti selget pilti luua Saksa kogukondade majapidamistest. Leidub üksikuid Saksa linnade majapidamiskawasid, millede rahaasjanduse detsernent küsimuse all olewast linnast, leidub weel üksik, kuid kindlasti väga wäike arw majapidamiskawasid, milledest iga asjatundja mööduandwad arwud kerget waewaga ehk mõnede arwude lihtsa kokkuwõtmise teel wõib wälja lugeda. (Järgneb.)

Sammuke edasi meie politsei spordi alal.

Ajalehtede sporditeateid jälgides wõib rõõmuga mainida, et spordiharrastamine Eesti noorsoo keskel wäärilist lugupidamist leiab. Sport on tolmuuste linnamüüride wahelt, kus ta senini peasjalikult hingitses, wälja astunud, et alewites ja sealt edasi küllades omale uusi sõpru wõita, rääkimata kaitsewäest, kus talle kõige laialisemad õigused antud. Peab järeldama, et laiemates ringkondades on hakatud aru saama spordi kasust. Ja tõepoolest, kes ei ihaldaks enesele terwet ja ilusat keha, tugewat jõudu, teistest ülekäiwat osawust, raugemata wastupidawust, julget ja otsustawat ülesastumist ja weel palju muidki häid omadusi, mida tootab plaanikindlalt harrastatud sport?

Kui nüüd spordiliikumine meil üldiselt wõetult rahuldustunde järele jätab, siis torkab seda wõõrastawamalt silma kurb asjaolu, et sama liikumine meie politseis kuidagi jalgu alla ei saa. Ja ometi on just politseiametnik see, kellele spordisaawutusi kõige rohkem waja. Kodanikkude julgeoleku kaitseks ja oma enese olemasolu alalhoidmiseks.

Mis meil senini politsei spordialal korda saadatud, seda wõib paari reaga kokku wõtta: pealinnas on asutatud politseinikkude spordiring, kes aga seni jalgpallist kaugemale pole jõudnud, (nagu kuulda leige osawõtu ja ainelise kitsikuse tõttu), ning möödaläinud talwel korraldas Tallinnas politseinikkude kogu wõimlemisharjutused omi liigetele N. M. K. Ü.wõimlemisaulas, millised osawõtjate puudusel peagi surmale hääbusid. Muudest algatustest pole senini wäheamäki kuulda olnud.

Pealinna politseis tehtud katsed õpetawad aga kahte asja, nimelt 1) politseinikkude omal algatusel asutatawad ja ülespeetawad spordiringid jääwad ainelistel põhjustel kiratsema ja ei jaksa selle tõttu mingisuguseid tõsiseid tagajärgi saawutada ja 2) senikaua, kui sportlistest harjutustest osa-

wõtmine politseiametnikkudele wabatahtlisena püsib, on põhjust karta, et ka kõige eeskujulikult warustatud spordisaalid soowitawal määral kasutamist ei leia.

Tähendatud põhimõtete kohaselt on mujal politsei sporti korraldama asutatud. Nii on Saksa maal näit. suuremates keskkohdades ellu kutsutud politsei jaoks riigi kulul ülewalpeetawad kehalise kaswatuse koolid. Koolide programmi kuulwad: rusikawõitlus, dshiu-dshitsu, maadlemine ja tõstmine, kergeatleetik, wõimlemine, ujumine ja pallimängud. Koofi läbitegemine on politseiametnikkudele sunduslik. Edasiharjutamiseks on aga politseiwalitsustel olemas oma wõimlussaalid, kus ametnikud teenistusest wabal ajal seatud järjekorras wõimlemas peawad käima. Soomes peeti möödaläinud aastal ära politsei spordi instruktorete kursused, mille lõpetajad politseiwalitsuste juure tegewusse astusid.

Ka meil tuleks asuda politsei sporti korraldama samade põhimõtete järele, kui tahetakse, et meie politsei oma wõimistes ajast maha ei jääks. Muidugi, ei wõi meie ju riigi majanduslist seisukorda arwesse wõttes esialgu nõuda, et riik igas linnas üles ehitaks politsei wõimlussaalid, kuid ruumide ja abinõude üürimiseks ning instruktorete palkamiseks tuleksid hariduslised kulud politseide eelarwettesse wastawalt suurendada, ühtlasi aga tuleks politsei ametnikkudele spordist osawõtmine sunduslikuks teha.

Kirjeldatud seisukohta omaks wõttes, tahab krim. politsei peawalitsus juba käesolewal aastal asjaga algust teha. Lähematel päewadel algawad pealinnas krim.-politsei ametnikkudele sunduslikud spordikursused diplomeeritud instruktore juhatusel. Harjutusele tuleb eestkätt dshiu-dshitsu, kursused kestawad ühtejärgi kolm kuud, ametnikud wõtawad neist osa kahes grupis, päewata-

gastriteenistusest wabal ajal harjutamas käies. Peale kursuste lõpu käwatsetakse lõpetajate hulga wälja walida paremad sportlased ja neid lähendada wäiksematesse osakondadesse omandatud oskusi sealsetele kaasteenijatele edasi andma. Sedawiisi awaneks wõimalus uusi spordiharusid kogu ametkonnale kõige wäiksemate kuludega tutvustada.

Seega oleks sammuke edasi jõutud meie politsei spordi korraldamises. Esimeseks harjutusaineks on walitud kuulus jaapanlaste enesekaitse kunst — dshiu-dsitsu, milline wiimastel aastatel Euroopas ja Ameerikas suurt tähepanu äratanud ja paljudes riikides politseile ja sõjawäele juba sunduslikuks õppeaineks tõusnud. Jõudu tööle algajatele!

Õigusteadusest.

Tsiwiil-õigus.

Wann. adw. K. Mikfeldt.

I. Testejärgne pärimine (наследование по завещанию). Testamendiks nimetatakse meil teatawa isiku ühekülge tahe awaldamist tema waranduse saatuse kohta pärast tema surma (B. Er. S. § 1981). Korraldus waranduse kohta (terwe waranduse wõi ühe tema osa kohta) on nõndawiisi testamendi oluline osa, kuid testament wõib ka teisi korraldusi sisaldada, näit. eeskostja, matmise korra kohta jne. Rooma õiguse järele oli aga testamendi oluliseks tundemärgiks pärija määramine; ei olnud pärija määratud — ei olnud ka testamenti, waid ainult n. nim. „koditsill“ (кодицилл), s. o. korraldus surma puhul, mis ei sisalda pärija määramist, waid ainult „nnakit“ (отказъ) ja m. Eestimaa ja Liwimaa seaduste järele aga on koditsill lisa peatestamendile, kusjuures wiimases ei pea just tingimata pärija määratud olema.

Testamendi makswuseks on tarwis, et tema järgmistele tingimistele wastaks: a) testamendi tegemisel peab pärandaja terwes arus ja kindlas meelemõistuses olema (въ здоровомъ умѣ и твердой памяти) peab ka õigus olema oma warandust käsustada ning wõimalus oma tahet selgelt awaldada (§ 1984). Sellepärast ei ole makswad testamendid, mis tehtud on alaealiste, nõdrameelsete ja sarn. isikute poolt. Peale selle wõtab Balti Eraseadus arwesse ülelligset joobnud ja isegi ärritatud olekut (§ 2107). Niisamuti ei ole makswad testament, mis on tehtud pettuse wõi sundimise pärast (§ 2108).

b) Pärija peab sünnis olema päranduse

wastuwõtmiseks. Harilikult seisab see tingimine selles, et isik, kes kellegi pärijaks on määratud, päranduse awamise momendil juba sündinud oleks, ehk kõige wähemalt idustatud. Pärida wõiwad mitte ainult füüsilised isikud, waid ka juridilised (§ 1694).

c) Pärandaja tahe peab selgelt awaldatud olema; isikud ja asjad, milledest testamendis jutt on, peawad nii kirjeldatud olema, et nende kohta mingisugust kahtlust ei wõiks tekkida. Peale selle wõiwad pärandaja korraldused ainult neid asju puutada, mille käsustamiseks temal õigus, nimelt tema oma warandust, aga mitte wõõrast. Peale selle on pärandaja õigused pärandusliste waranduste suhtes seaduslikkude pärijate huwides kitsendatud, nimelt pärandusline warandus peab harilikult seaduslikule pärijale saama (§ 1995).

Pärandusest kõrwaldamine (exheredatio) seisab selles, et pärandaja tähendab testamendis otsekohe, et see, kellele seaduse järele pärimise õigus, saab temast kõrwaldatud (§ 2013). Selle juures peawad ära tähendatud olema niisuguse kõrwaldamise põhjused, nagu auhaawamine teoga ja muud, mis §§ 2015, 2016, 2021 ja 2023 ülesloetud.

Testamendi vorm. Seadused harilikult nõuawad, et iga testament teatawatele wormalsetele tingimistele wastaks, et selle läbi pärandaja tahe alghikust garanteerida ning teatawate isikute huwisid kaitsta. Selle juures lähewad mõned seadused, näit. Wene S. kogu X k.

I. j. nii kaugele, et nõuavad testamendi jaoks tingimata kirjalikku vormi. Meie Balti Eraseadus on mõõdukam; tema tunneb ühelt poolt awalikke testamente ja teiselt poolt koduseid.

Awalikud testamendid (публичныя завѣщанія) saavad notaariuse juures tehtud pärandaja enese ning kolme tunnistaja juuresolekul, ning pärast akti raamatusse sisse kantud. Tunnistajateks ei wõi olla need, kes oma kehaliste wõi meelega (умственный) wigastuste tõttu ei suuda aktist täielikult aru saada ning teda oma allkirjaga tõendada, näit. nõdrameelised, pimedad, kes kohtu poolt pillajateks tunnistatud, ja t. (§ 2064 ja teis.). Testamendi kawa saab notaariuse poolt kõikide juuresolijatele etteloeatud ja pärast pärandaja nõusoleku awaldamist akti raamatusse sisse kantud, mida pärandaja ühes tunnistajatega alla kirjutab. Pärast seda saab wiibimata wäljawõte wälja antud, tunnistajate juuresolekul, kes seda oma allkirjadega registri raamatusse tõendawad (Notaar. s. „Полож. о нотаріальной части“ §§86, 95, 96, 104, 112).

Kodused testamendid (домашнія завѣщанія) saavad tehtud ilma kohtu orgaani osawõtmiseta kõige vähemalt kahe (Talupoja sead. järele kolme) tunnistaja juuresolekul, kes tõendama peawad, et testament kõikides oma osades on pärandaja poolt tehtud ning tema wiimast tahet sisaldab.

Kodused testamendid wõiwad olla kas kirjalikud wõi suusõnalised. Kirjutada wõib paberi peal ja ka muu materjaali peal, ükskõik mis keeles, et aga aru saaks. Kui kirjalik testament on pärandaja oma käega kirjutatud ja kui see asjaolu on selles otsekohe õiendatud (орозворено), siis pole tunnistajate allkirju tarwis (§ 2073). Ei ole ka tarwis, et tunnistajad saaksid testamendi sisuga tutvustatud, millele nemad alla kirjutawad. Parandused ei muuda testamendi maksust, kui saab kindlaks tehtud, et nemad pärandaja käega tehtud, ehk tema soowil.

Suusõnalised kodused testamendid saavad tehtud niisamuti kahe (kolme) tunnistaja juuresolekul, kes pärast pärandaja wiimast tahet kohtus wande all peawad awaldama.

Eesõigustatud testamendid (привилегированныя завѣщанія) Eestija Liiwimaa maasead. järel on makswad ka kirjalikud testamendid ilma tunnistajate

allkirjadeta, kui kahtlust ei ole, et pärandaja ise on kokku seadnud ja alla kirjutatud. Peale selle loetakse eesõigustatud testamentideks neid, mis tehtud sõjawäljal, üldisel hädaohu ajal, wanemate poolt laste kasuks jne. (§ 2091).

Testamendi tühistamine. Pärandaja wõib igal ajal oma äranägemisel testamenti tühistada: a) sellega, et uue testamendi teeb, mis endist ära muudab, ilma et seda weel ära tähendada tarwis oleks ja b) testamendi otsekohe äramuutmiselega, kas awalikult, tunnistajate juuresolekul jne., wõi waikselt — akti häwitamise läbi (§§ 1983, 2799 ja järgm.).

Testament wõib makswuse ta olla, terwelt wõi ühes omas osas, kas alguses tema tegemise juures, wõi kaotab tema oma jõu pärast, teatawate asjaolude tekkimise tõttu. Algusest on testament makswuse ta, kui pärandajal tema tegemise ajal õige arusaamine puudus, kui tema peale surwet awaldati jne. Testament wõib pärast oma jõu kaotada, kui isik, kes pärijaks määratud, kaotab õiguse pärandamiseks, näit. kui tema sureb enne päranduse leemust (открытія), kui lasteta pärandajal omal lapsed sünniwad (§ 2796) jne.

Testament saab kas pärandaja enese juures alal hoitud ehk mõne teise isikule wõi asutusele, näit. notaariusele hoiule antud. Pärast pärandaja surma saab testament wastawale rahukohtunikule ette pandud, kes selle awalikul kohtuistungul lahti teeb ja awaldab, kuid testamenti, mida wanemad oma laste kasuks teinud, wõib, kui kõik lapsed koos, ka kodus lahti teha (§ 2447). Kui kohus leiab tarwili kuks ehk kui huwitatud isikud seda paluwad, kutsub ta awalikult kõiki, kellel õigusi, waidlusi ja muud, on teatud testamendi kohta, kuue kuu jooksul neid üles andma (Balt. Eras. § 2451, Tsiwiil Kohutupid. s. §§ 1956—1970, 2011—2014, 2079).

Kui keegi testamendi wastu ei waidle, wõi waielus saab tähelpanemata jäetud, siis tunnistab kohus, et testament on seaduslikku jõusse astunud.

Testamendi wastu waielda wõiwad ainult huwitatud isikud, nimelt seaduslikud pärijad, kui arwawad, et testament seaduslikkudele tingimistele ei wasta (§ 2476 ja järgm.).

II. Pärimine lepingu järele (наслѣдование по договору) sünnib toiminguga läbi, mille põhjal üks kontrahent

annab teisele õiguse pärandada pärast tema surma.

Pärimise lepingud wõiwad kahesugused olla: a) lepingud, milles üks kontrahent teisele wahendita oma pärimisõiguse annab. Sarnase lepingu põhjal ei teki mitte liht isikline kohustus, waid pärimise õigus ise. Pärandaja ei wõi mitte sarnast lepingut ühekülgselt ära muuta, ei wõi seda ka pärija teha, kuid wiimasel jääb õigus ennast pärandusest lahti ütelda (отречься) — §§ 2481 ja järgm. b) Pärandusest loobumise lepingud (отречение от наследства), mille põhjal teatud isik tulewast pärandusest loobub (§ 2763). Sarnast lepingut wõib ära muuta ainult mõlemate poolte nõusolekul.

III. Seadusejärgne pärimine (наследование по закону).

Kui isik ei ole enne oma surma mingit korraldust oma waranduse saatuse kohta teinud, wõi kui tema korraldused saawad makswusetuks tunnistatud, siis määrab seadus ise ära, kelle kätte see warandus läheb. Nõnda wõib see üleminek isegi pärandaja tahtmise wastu sündida.

Isikud, keda seadus pärimiseks kutsub. Seadus, pärijaid määrates, läheb wälja pärandaja seisukohast, teiste sõnadega, määrab neid, keda arwatawasti oleks ka kadunud ise määranud.

Balti Eraseaduse järele kutsutakse pärimiseks: 1) ellujäänud abikaas, 2) kadunud isiku weresugulased, 3) mõned seltskondlised asutused ja 4) riik; wiimased kaks päriwad harilikult siis, kui teisi pärijaid ellu ei ole jäänud, wõi ei ilmu (waibe wara — (выморочное имущество — § 1705 1706, 1965 ja järgm.).

Liiwimaa ja Eestimaa maasead. järele on lastega lesel (небездѣтная вдова) ihes oma lastega waldamise õigus oma surnud mehe terve jagamata waranduse peale. Kui lesk ise tahab lastega jagada (sundida selleks teda ei wõi) ehk kui tema seda tegema peab uue abiellu astumise puhul, siis saab tema, peale selle, mida abiellu sissetoonud, weel: 1) terve liikuwa waranduse, muu seas inwentaari, osa kinniswarast, — samuti kui lapsedki, ning sama suure osa mehe wõlanõudmistest (§ 1722).

Lasteta lesk waldab pärast mehe surma 1 a. ja 6 nädala jooksul terve päranduse ja saab omale kõik sissetulekud. Pärast seda tähtaega peab tema selle waranduse

mehe pärijatele üle andma, ning saab omale terve liikuwa wara, (вдовье вѣно) ja end. Eestimaa osades weel poole osa wõlanõudmistest (§ 1742—1744).

Mees (lastega) saab omale pärast naise surma wiimase terve liikuwa waranduse ning waldab tema kinniswara — end. Liiwimaa osades — kuni laste täieaalsuseni, end. Eestimaa osades — kuni surmani ehk uue abiellu astumiseni. Ei olnud aga naisel lapsi, siis waldab ja kasutab tema mees naise warandust ühe aasta ja 6 näd. jooksul. Pärast seda jääb temale kõik liikuw wara ja osa wõlanõudmistest.

Liiwimaa linna s. järele saab mees pärast naise surma, kui lapsi ei ole, $\frac{2}{3}$, naine $\frac{1}{3}$ ühisest warandusest; ülejäänud wara läheb surnud abikaasa weresugulastele. Eestim. linna s. järele saab ellujäänud abikaas $\frac{1}{2}$ osa surnud abikaasa warast. Peale selle ei wastuta naine oma warandusega kadunud mehe wõlgade eest (§ 1843).

On lapsed olemas, siis kestab ühisomandus lastega edasi. Astub aga ellujäänud abikaas uude abiellu, wõiwad lapsed ühiswara jagamist nõuda, kusjuures isa saab $\frac{2}{3}$, kui üks laps olemas, ema aga $\frac{1}{2}$. On rohkem lapsi, saab isa $\frac{1}{2}$, ema $\frac{1}{3}$. Eestimaa linna s. isale jagamise juures eesõigust ei anna.

Weresugulaste pärimine. Pärimise õigus on ainult seaduslikkudel weresugulastel ehk kodanlistel (lapsendatawatel) § 1870. Wäljaspool abielu sündinud lapsed päriwad ainult pärast oma ema surma. Mis puutub pärimise järjekorda, siis tunneb Balti Eras. neli seaduslikkude pärijate järku (разряда), kus juures isikud madalamast järgust ei wõi enne pärida, kui keegi eelmistest järkudest weel elus.

I järk: Kõik pärandaja alanewad sugulased, astmete peale waatamata, kellede wahel ja pärandaja wahel ei ole teisi elus alanewaid sugulasi. Selle juures wõtab seadus weel arwesse pärijate sugu, näit. teatawatel iuhumistel on poegadel eesõigus tütarde ees, wanadust, täis- wõi poolik sugulust, waranduse juriidilist ja loomulikku iseloomu jne.

II järk: Pärandaja ülenewad sugulased, nimelt kõige lähemad astme järele, kes kaugemaid kõrwaldawad, pärandaja täis-wennad ja õed (родные братья) ja

ka nende wendade ja õdede lapsed, kes enne teda on surnud.

III järk: Pärandaja isapoolsed wendad ja emapoolsed õed (единокровныя и единоутробныя) ja nende lapsed, kes enne teda on surnud.

IV järk: Kõik teised külissugulased, mis II ja III j. ei kuulu, ilma et saaks wahe tehtud täis- wõi pooliksuguluse wahel.

Eestamise õigus (право представления) seisab selles, et teatawal isikul on pärimise juures õigus selle koha peale, mille oleks wõtnud tema otsekohe- ne ülenew sugulane, kui tema pärandise leemusel oleks wõinud pärida. Selle õiguse põhjal näit. päriwad ka poja-pojad, oma isa koha peale astudes, saades koos seda pärandise osa, mida oleks isa saanud, kui tema weel elus oleks (§§ 1885, 1886); IV järgus eestamise õigust ei ole.

Pärandise wastuwõtmine. Pärandise awamine (открытие наследства) tähendab, et teatawal isikul on tekkinud õigus pärandise peale. Et aga tegelikult seda warandust omandada, on tarwis, et see isik weel selléks oma soowi awaldaks. Sarnane soowi awaldamine nim. pärandise wastuwõtmiseks (принятие наследства), mis wõib sündida kas otsekohe, kirjalikult ehk suusõnaliselt, wõi waikselt, isiklikult, wõi kellegi teise läbi, näit. kui wanemad teewad seda oma alaealiste laste asemele. Wastuwõtmine peab sündima enne tähtaega, mis pärijate wäljakutsumise kuulutuses määratud, selle juu-

res ei wõi aga kedagi sündida pärandist wastu wõtma (§ 2622 ja järgm.).

Ei taha pärija pärandist wastu wõtta, on temal õigus wiimasesest loobuda, mida pärandusest loobumiseks nimetatakse (отреч. отъ наследства). Sarnane loobumine wõib sündida kas otsekohease awaldamise läbi wõi waikselt. On keegi kord pärandisest loobunud, ei wõi tema pärast oma awaldamist tagasi wõtta; tema asemele astub järgmine teste- wõi seadusejärgne pärija (§ 2776 ja järgm.).

Päranduse wastuwõtmise tagajärjed. Kui isik on pärandise wastu wõtnud, siis omandab tema sellel läbi ühe korraga kõik pärandaja õigused ja kohustused, wälja arwatud puht isiklised, kusjuures wastutab kõikide surnud isiku wõlgade eest mitte ainult päranduse wäärtuses, waid harilikult terwe oma warandusega ja ei wõi ennast sellest kohustusest lahti ütelda, wälja arwatud teatawatel juhtumistel (§ 2639 ja järgm.). Selles suhtes tuleb wahet teha pärijate ja teiste isikute wahel, kellel testamendis midagi anetatud wõi õigus antud pärija käest midagi saada. Sarnased isikud pärandaja wõlgade eest ei wastuta.

Wõtawad mitu isikut päranduse wastu, tekib nende wahel ühisõmandus, mida nemad aga igal ajal wõiwad lõpetada, pärandust omawahel kokkuleppel jagades. Päranduse jaotamist wõib nõuda iga kaaspärija kohtu läbi (§ 2685 ja järgm.).

(Lõpp).

Ametlik osa.

„Riigi Teataja“ nr. 114 ja 115 sisu.

Nr. 114. Määrus Lääne maakonnas asuwa Rogenese küla Welise wallast lahutamise ja Pärnu maakonnas asuwa Kaelaste walla külge liitmise kohta. — Maapäranduse laenu wäljaandmise määrus. — Määrus endiste õhupostmarkide ümberwahetamise kohta. — Sunduslik määrus kruntide piiramise kohta Walga linnas ja Walga linna tapamaja taks. — Sunduslik määrus autode ja mootorjalgrataste registreerimise kohta Walga maakonnas. — Nimetused ja ametist wabastused. — Teadaanne 1922 a. 2. poole eest saamata jäänud perekonnaabiraha asjus. — Posti peawalitsuse teadaanne.

Nr. 115 on awaldatud: Määrus riigi ehitustööde juures töötawatele päewatööliste perekonnaabiraha maksmise lõpetamise kohta. — Määrus rahuswaheliste postisaadetiste suhts seni Eestis maksnud weneaegsete postimääruste tühistamise kohta. — Määrus Pärnu-Tallinna juurdeweo raudteejaamade nimestiku muutmise kohta. — Sundmäärus kauplemise aja ja korstnate puhastamise kohta ning korstnapühkijate taks Paide linnas. — Sundmäärus tuleõnnetuste wastu wõitlemise kohta Suure-Jaani alewis. — Nimetused, ametist wabastused. — Posti peawalitsuse teadaanded.

Mitmesugust.

Berliini öömajade elanikud.

Kriminaal-kommissar E. Engelbrecht.

Viimasel ajal on tehtud Berliinis palju juttu linna öömajast. Aeglehtede teadete järele on võtnud osa viimaseist rahutustist Berliinis ka öömajade elanikud. Tihti tuleb ette, et ka kuritegude ning tapmiskatsete toimijaiks on olnud öömajade elanikud. Siiski vähesed teavad, keda arvatakse öömaja elanikkude nime all, milline hirmus waesus walitseb nende keskel ning millised wiletsad olewused nad on. Publikum teab wäheseltest suurest wiletsusest ja peaaegu ei mõtlegi selle peale, et Berliinis on olemas küllalt õnnetuid inimesi, kellel pole korterit ega kodu, kes on sunnitud kuudewiisi elama öömajades. Ainult mõnel üksikul on olnud juhuš ligemalt tutwuneda öömaja elanikkude kirjeldamata wiletsusega.

Kes tunneb Berliini kirdepoolset linnaosa, see tunneb ka kasarmutaoliste ehitusiga hiiglamajade kogu, millist piirawad Greifswaldi, Prenzlau ning Danzigi tänad. Kõik need ehitused kuuluvad linna öömaja alla. Ühes osas asub waestemaja haigeil ja tööwõimetuile, kuna keskmises — peaosas leiawad ulualust tuhanded korterita isikud ja ka terwed perekonnad. Lõunapoolne osa on määratud awalikele naisterahwaile, kes sinna on saadetud rawitsemisele.

Huwitawaim osa on keskmine, kus leiab ajutist ulualust Berliini rohkearwuline korterita elanikkude pere. Ükski koht Saksamaal ei paku sarnast rohket materjaali teaduslikele uurimisile, kui Berliini linna öömaja keskmine osa, kus leiawad iga öö ulualust tuhanded igasuguses wanaduses nais- ja meesterahwid. Et talwel on öömaja elanikkude pere rohkearwulisem, kui suwel, on iseenesest mõistetaw, sest on ju soojil suwiõil palju mõnusam wabas looduses rohelistel aasal ööd mööda saata, kui öömajas.

Juba lõuna ajal piirawad tihedad rahwahulgad sissekäiku, et kindlustada endile ulu alla pääsemist. Kell 4 awatakse ukсед ning rahwas woolab wastuwõteruumi. Siin wastuwõteruumis on selleks määratud ametnikud kibedasti töös nende masside korraldamisega, lahutamiseга soo järele ning neile magamisruumide kättejuhatamisega. Igaüks saab õhtueineks portsu suppi ning magamisaseme ühes tekiga. Sel ajal, kui ta woodis lamab, desinfitseeritakse tulise weeauuri abil tema riided. Hommikul kell 5 ehk 6 äratatakse kõik üles. Peale tualeti lõpetamise suuris pesemissaales antakse hommikueineks jälle ports suppi ning pruuksiks saab igaüks külaline kaasa tükk leiba. Inimarmastajad on selle asutuse ellu kutsunud ning Berliini linn wõib uhke olla, et ta oma waeste eest nii hästi hoolitseb. Kuid siiski on sel asu-

tusel tegelikus elus hoopis teine ilme. Ainult wäike osa öömaja tarwitajaist on tõesti waesed abitarwitsejad inimesed, kellele hea meelega ulualust, woodit ning taldrek suppi õhtueineks wõiks lubada. Kuid suurem osa neist on igasugused kahtlased isikud, joomarid, juhusteotsijad jne., kes küll samuti ulalusetu on, kuid mitte waesuse, waid laiskuse ja kergemeelsuse tõttu. Kõik hulgused ja sandid terwest Berliinist on öömaja alalisiks külalisiks.

Neile on linna öömaja tõesti heategewaks asutuseks — siin on nad kõige paremini kaitstud politsei tagaajamisest. Asutuse asutajate põhimõtete wastu käiks, kui kriminaalpolitsei järsku tungiks sisse ning läbiotsimise toime paneks. Sellepärast jääb kriminaalpolitseile ainult üle öömaja külalisi väljaspool öömaja — tänaawal kinni wõtta ning ligemalt silmitseda. Kriminaalpolitsei on ka siin asja kursis — tal on kõik andmed olemas, kes öömaja külastawad, ning tarwilisel korral piiratakse äkki öömajast tulew rahwas sisse, ning pannakse läbiotsimine toime, mis annab harilikult häid resultaate. Sarnaseid üllatusi kardawad wanad öömaja külalised ja katsuwad, kui neil selleks põhjus on, kriminaalpolitseiga mitte kohata. Sellepärast katsuwad nad, tihtilugu juba waremalt hommikul, nägematult öömajast lahkuda, et pääseda hädaohust. Need kaabakad on suutnud öömaja endist häd kuulsust porri tallata. Nii kaubitsid mitmed põletispiiritusega, müües teda joogi-piiritusena, ning ka muu kaubaga: söömaainetega, riidetega jne. Tihtilugu juhtusid magamisaalides inetud stseenid, milliseid waremalt kunagi ei sündinud. Tuli ette juhtumisi, kus walewõtmeга katsuti naispoolele tungida. Osa külalistest, tugewamad ja julgemad, moodustasid terve bande, kes katsus üliwõimu oma kätte saada ning teisi terroriseerida, korraldas kakelusi jne. See bande sai ka sellega toime, et ühel heal päewal katsus wastu hakata öömaja walitsusele. Kui ka öömaja walitsus wastawad sunniabinõud käsile wõttis, polnud siiski wõimalik neid kaabakaid päriselt öömajast lahkuma sundida. Kõikide nende wäärnähtuste all kannatab õige puudustkannataja, kelle jaoks see öömaja ellu kutsutud.

Kuna korraldus öömaja külaline kell 5 h. öömajast lahkub, tööle ehk tööd otsima minnes, lahkub tööhimuta hulgus palju hiljem ning astub kõige pealt naabruses asuvasse lokaali Danzigi tänaawal. Siin kohtawad nad naisiga, müüwad omi kaupu, joowad ehk mängiwad siinsamas teenitud raha maha ning peawad sõjanõu, mida hakata peale käesolewal päewal. Kuna peale selle üks

osa Schönhauseri tänawale, tuntud kuritegijate kogumislokaalesse läheb, et uusi wargusi ning tapmisi sepitseda, läheb teine osa Berliini lääne-ossa, et seal oma harjunud ametit — kerjamist jätkata. Tabatud kuritegijate, rööwlite, murdwaraste ja mõrtsukate seletusist selgus tihti, et nad alalised linna öömaja külalised olnud.

Nii wastab öömaja korraldamine ainult osalt oma pühale eesmärgile. Ta takistab tuntawalt wõitlust kuritegewuse wastu. Teiselt poolt oma inimarmastusele wastawalt komfortse sisseseadega edendab ta omis külalises laiskust ja ükskõiksust töö wastu. Ja kuidas eksploateeritakse armutult seda heategewat asutust! Ei tarwitata teda mitte ainult maksuta ulualuseks pikemaks ajaks, waid katsutakse igatpidi weelgi muid kasu-

sid saawutada. Näituseks, näidatakse oma kulu- nud kaltsud ette, nõudes uusi riideid, ja kui need saadakse, siis müüakse nad samal päewal maha ning raha juuakse ehk mängitakse ära. Nii moodustab öömaja linnale mitte ainult heategewat asutust, waid ka teatawal määral hädaohtlikku kuritegijate pesa. Siit saawad juhitud nii mõnedki noored inimesed halwale teele. Üldkasulikus mõttes peaks Berliini linnawalitsus samme astuma sarnase kahtlase elemendi kõrwaldamiseks linna öömajadest. Seda oleks wõimalik teha kui öömaja ülewaatust kriminaalpolitseile usaldatakse. Siis kaoksid silmapilkselt kõik hulgused öömajust, ning ulualuseta ja tööta inimesed leiaksid seal ajutist korralikku ja puhast ulualust, milleks otstarbekski sarnane asutus on ellu kutsutud.

Wäljaandja: **Toimetuskommissjon.**

Wastutaw toimetaja: **G. Maddison.**

Tegekit toimetaja: **R. Rogermann.**

K u u l u t u s e d.

Tunnistatakse maksuwetusku järgmised tunnistused:

Tartland, Daniel Rigula p., sõjaw. wab. tunn., w. a. Tartu maak. rahwawäe ülema poolt 28. 10. 20 a. nr. 27083.

Allein, August Jaani p., sõjaw. wab. tunn., w. a. ratsa polgu ülema poolt 25. 5. 20 a. nr. 4655. (14742)

Wahmann, Johannes Mihkli p., w. a. 1. ratsawäe tagawara div. ülema poolt 20. 3. 20 a.

Remmelgas, Eduard, hobusepafs, w. a. Tall. I. pol. 4. jsk. 14. 11. 21 a. nr. 264. (706)

Sepp, Erich Jakobi p., isikut., w. a. Baltiski pol. jsk. 8. 9. 21 a. nr. 1361, ja referwitunnistus, w. a. Rannawalwe osak. üle- malt 6. 9. 21 a. nr. 543. (2350)

Penjas, Woldemar, referwitunnistus, w. a. Järwa maak. rahwawäe ülevalt 25. 10. 20 a. nr. 7358. (3192)

Silienthal, Johannes Johani p., isiku- tunnistus, w. a. Dlustwere wallawal. 28. 12. 19 a. nr. 904, sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 9. jalawäe polgu ülevalt 22. 12. 20 a. nr. 1344. (10100)

Silienthal, Johann, isikutunnistus, w. a. Dlustwere wallawal. 21. 12. 19 a. nr. 528. (10100)

Carlson, Jakob Marie p., sõjawäest wab. tunnistus, w. a. Pärnu maak. Raitse-Kit- du ülevalt 1921 a. (10215)

Sundrats, Aleksander Georgi p., sõjaw. wab. tunnistus, w. a. 20. 8. 21 a. nr. 3528. (10216)

Wau, Johannes Peetri p., sõjawäest wab. tunnistus, w. a. Dopli sõjawäe haigemaja ülemarsti poolt 9. 8. 21 a. nr. 6308. (11428)

Brand, Aleksander, sõjawäest wabast. tunnistus, w. a. Pääsküla sõjawanari laa- ri ülema poolt 22. 4. 20 a. nr. 1607. (16405)

Steinberg, August, isikutunnistus nr. 2678 ja sõjawäest wab. tunnistus, w. a. Wiru maak. rahwawäe ülema poolt 11. 11. 20 a. nr. 1147. (11544)

Wiese, Alfred, isikutunnistus nr. 1657 ja sõjawäest wab. tunnistus nr. 8545, w. a. 7. jalawäe polgu ülema poolt. (11548)

Rindorw, Berta Friisi t., tunnistus isiku- futunnistuse kaotamisest teatamise üle, w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 29. 3. 22 a. nr. 207/4497. (12081)

Karflin, Elsa Andrei t., tunnistus, w. a. 3. diwiisi Tall. üksiku eskadroni poolt. (12082)

Niilas, Peeter Peetri p., isikut., w. a. Paluperi wallawal. 27. 9. 20 a. nr. 488, ja sõjaw. wabastamise tunnistus, w. a. E.-R. Soomuskronatse div. ülema poolt 26. 5. 20 a. nr. 2092. (13740)

Jänäs, Jaak Aldo p., hobusepafs, w. a. Ka- saritsa wallawal. 1921 a. nr. 190. (13741)

Sill, Joosep, isikutunnistus nr. 348 ja ho- busepafs nr. 172. (13805)

Sun, Madis Karli p., hobusepafs nr. 58. (13806)

Sildnik, Mart Tooma p., isikutunnistus nr. 31 ja hobusepafs nr. 4. (13807)

Wolfschew, Andrei Wassili p., isikutun- nistus nr. 1332 ja hobusepafs. (13809)

- Paju, Madis Jaani p.**, referitunnistus nr. 15080 ja isikutunnistus nr. 98. (13810)
- Paju, Madis Jaani p.**, hobusepask. (13810)
- Pääs, Woldemar Juhani p.**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. Wiru maak. rahwawäe konn. 4. 2. 19. a. nr. 1137. (14269)
- Rosenberg, Georg Augusti p.**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. Peipsi laewastiku diwiti staabist 27. 4. 20 a. nr. 926. (14275)
- Rass, Jüri Tõnu p.**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. 3. jalawäe polgu ülemalt 9. 8. 20 a. nr. 11146. (14560)
- Rapp, Jaan Marti p.**, hobusepask, w. a. Rae wallawal. 21. 1. 21 a. nr. 645. (14561)
- Saali, Johannes Johani p.**, sõjav. wabast. tunnistus, w. a. Sõjaväe Intendandi waltisusest 14. 4. 20 a. nr. 2782. (14570)
- Saar, Jaan**, hobusepask, w. a. Rae wallaw. 1922 a. nr. 889. (14571)
- Scheldt, Johannes Konstantini p.**, referitunnistus, w. a. Soomusrongi Diwiti komandandi komando ülemalt 10. 8. 20 a. nr. 207. (15061)
- Saun, Saksa Jaani p.**, sõjaväest wabast. tunnistus, w. a. Saare maak. rahwawäe ülemalt 3. 11. 20 a. nr. 707. (15069)
- Teder, Jaan Mihkli p.**, wälispask Soome sõiduks, w. a. Politsei peawalits. vastis. osak. märtsikuus j. a. (15370)
- Arnö, Auauft Peetri p.**, sõjaväest wabast. tunnistus, w. a. Lataroopal. soomusrongi „Kaptän Irwe“ ülemalt 26. 2. 20 a. nr. 548. (15423)
- Tallmann, Hans Hansu p.**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. Harju maak. rahwawäe ülemalt 19. 9. 20 a. nr. 7341. (15426)
- Bergstein, Hans Hansu p.**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. 5. jalawäe polgu ülemalt 20. 8. 21 a. nr. 14505. (15429)
- Traubenberg, Thure**, hobusepask. (15513)
- Spring, Arthur Johannese p.**, wälispask ühes elamisloaga nr. 371. (15514)
- Engelbrecht, Woldemar Alberti p.** isikutunnistus nr. 333, sõjaväest wabast. tunnistus ja Tallinna-Pärnu kitsarööplise raudtee tunnistus päewapildiga. (15516)
- Hansmann, Karl Rüstase p.**, sõjaväest wab. tunnistus. (15519)
- Uiga, Johannes Jaani p.**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. 2. jalawäe polgu ülemalt 10. 8. 20 a. nr. 1639. (15573)
- Lamm, Johannes Peetri p.**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. 1. ratsapolgu ülemalt 23. 12. 20 a. nr. 14548. (15574)
- Mühlmann, Walter**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. 7. piiriküti pataljoni ülemalt nr. 2. (15903)
- Musner, Aleksander Jaani p.**, laskeriista luba, w. a. Harju maak. pol. ülemalt 4. 5. 21 a. nr. 422. (16003)
- Schfeldt, August Tõnise p.**, sõjaväest wab. tunnistus nr. 11741, w. a. Wiljandi maak. rahwawäe ja R.-E. ülemalt, ja isikutunnistus, w. a. Sürigawere wallawal. 1919 a. (16251)
- Sadama jaama ülema J. Kirsiuuri** ja õwahi J. Wiisti laskeriista lubad nr. nr. 11213 ja 132561, w. a. Raudtee pol. wal. (16601)
- Hansen, Wiktor Aleksandri p.**, sõjav. ajapikend. tunnistus, w. a. Tartu maak. rahwawäe ülema poolt 17. 1. 22 a. nr. 2.
- Jakobson, Johann Jaani p.**, sõjav. wab. tunnistus, w. a. 3. diw. staabi sudekoman- doost 31. 3. 20 a. nr. 1078.
- Reichter, Martin**, sõjav. wab. tunnistus nr. 2113, w. a. Wiru maak. rahwawäe ül.
- Merkasin, Konstantin Dmitri p.**, hobusepask, w. a. Petseri maak. pol. 1. jsk. 14. 6. 21 a. nr. 124.
- Efimowa, Ekaterina Gwgrast t.**, elamis- luba, w. a. Petseri maak. pol. ülemalt 2. 9. 22 a. nr. 6170.
- Sakland, Arthur Jakobi p.**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. 3. üksik. jalawäe pat. ülemalt 1. 6. 22 a. nr. 4259.
- Talwik, Brits Jaani p.**, tunnistus isiku- tunnistuse saamiseks, w. a. Paju wallaw. 1923 a. nr. 250.
- Grenfeldt, Herman Johani p.**, sõjaväest wab. tunnistus, w. a. Vääne maak. rahwawäe ülemalt 25. 10. 20 a. nr. 1379.
- Snurkõim, Timofei Jegori p.**, hobuse- pask, w. a. Ropka wallawal. 13. 12. 20 a. nr. 372.
- Sibot, Andrei**, sõjaväest wabast. tunnis- tus. (7141)
- Rõit, Jakob Juhani p.**, isikutunnistus, w. a. Rõrgesaare wallawal. 2. 2. 20 a. nr. 122, ja sõjaväest wabast. tunnistus, w. a. Tall. taqawara polgu ülemalt 23. 4. 20 a. nr. 13058. (10217)
- Jacobson, Friedrich Pontus Pontuse p.**, isikutunnistus, w. a. Saapsalu I. pol. jsk. 3. 12. 19 a. nr. 2505, ja laskeriista luba. w. a. Vääne maak. pol. ülemalt 23. 3. 22 a. nr. 247/3. (13970)
- Wilder, Johannes Mihkli p.**, isikutun- nistus, w. a. Wao wallawal. 22. 5. 20 a. nr. 1025, hobusepask, w. a. sealtsamast 8. 2. 21 a. nr. 464, ja sõjaväest wabast. tunnis- tus, w. a. 1. suurtükiväe polgu ülemalt 19. 3. 20 a. nr. 1174. (14291)

- Rüütel**, Johannes Jaani p., isikutunnistus, w. a. Rakvere l. pol. 16. 2. 23 a. nr. 74, ja sõjaväest wabast. tunnistus, w. a. Wiru maak. rahwawäe ülema poolt 15. 2. 23 a. nr. 81. (14295)
- Weske**, Johannes Jaani p., hobusepasi, w. a. Rakvere l. pol. jsk. 21. 12. 20 a. nr. 51. (14878)
- Sansen**, Peet Paawli p., sõjaväest wab. tunnistus, w. a. Wiljandi maak. rahwawäe ja R.-L. ülemalt 20. 10. 20 a. nr. 12156. (16280)
- Wäli**, Ado Johani p., sõjaväest wab. tunnistus, w. a. Wiljandi maak. rahwawäe komm. 14. 6. 19 a. nr. 12. (16281)
- Esman**, Aleksander Mihkli p., sõjav. wab. tunnistus, w. a. Wiljandi maak. rahwawäe komm. (16282)
- Besproswanje**, Juhani Jaani p., isikutunn., w. a. Rääma wallaw. nr. 701, ja sõjav. wab. tunn., w. a. Pärnu maak. rahwawäe ülema poolt 31. 12. 20 a. nr. 15433. (20)
- Jdam**, Johann Johani p., isikut., w. a. Tall. l. pol. 2. jsk. 5. 4. 21 a. nr. 653, ja sõjav. wab. tunn., w. a. distsiplinaar roodust 4. 4. 21 a. nr. 54. (23)
- Rapp**, Hans Hansu p., sõjav. wab. tunn., w. a. Harju maak. rahwawäe ülema poolt 1920 a. (32)
- Müür**, Oskar Jakobi p., referwi tunn., w. a. rannawalwe osak. ülema poolt 18. 6. 21 a. nr. 451. (2349)
- Romot**, Eduard Joosepi p., isikut., w. a. Jõhwi wallaw. 1920 a. ja sõjav. wab. tunn., w. a. 1. ratsa polgu ülema poolt 1920 a. (9598)
- Maddi**, Wilhelm, isikut. nr. 10172, w. a. Jrboska wallaw., sõjav. wab. tunn. nr. 4249, w. a. sõjav. korrald. walitj., ja tunnistus piiripolitsei teenistuses seismitse üle, w. a. piirivalwe ülema poolt. (5985)
- Skopintsew**, Wassili Jwani p., ajut. isikut., millel elamisloa märkus nr. 19137. (5800)
- Sibulamurd**, Hans Hansu p., sõjav. wab. tunn., w. a. 2. jalawäe polgu ülema poolt 10. 8. 20 a. nr. 1616. (10986)
- Tõnts**, Aleksander Jaani p., referwitunn., w. a. 2. jalawäe polgu ülema poolt 8. 4. 20 a. nr. 625. (10987)
- Riimus**, Johannes Juhani p., sõjav. wab. tunn., w. a. Tartu rahwawäe ülema poolt 27. 1. 20 a. nr. 1435. (10997)
- Peets**, Karl Jakobi p., sõjav. wab. tunn., w. a. Tartu maak. rahwawäe komm. 25. 4. 19 a. (11000)
- Petrahow**, Andrei Wassili p., peatusluba, w. a. Tartu maak. pol. ülemalt 19. 1. 23 a. nr. 118/647. (11001)
- Siemäe**, Aleksander Jüri p., isikut., w. a. Piirsalu wallaw. 20. 10. 20 a. nr. 438, ja sõjav. wab. tunn., w. a. Lääne maak. rahwawäe ülema poolt 27. 10. 20 a. nr. 8837. (11442)
- Jant**, Willem, sõjav. wab. tunn., w. a. 1. jalawäe rügemendi ülema poolt 28. 4. 20 a. nr. 7546. (11447)
- Smirnow**, Sergei Peetri p., ülikooli matrifel ja üliõpilaskkaart, w. a. Tartu ülikooli walitjuselt 26. 1. 22 a. nr. 2943. (12074)

„EKA” EESTIMAA KINNITUS-ARTSIA-SELTS „EKA”

JUHATUS: TALLINN, PIKK TÄN. NR. 6.

Tule, transpordi, ja elukinnituste juure on üles wõetud

õnnetusjuhusete kinnitamine:

üksikute isikute igasuguste õnnetusjuhusete kinnitamine, spordiselsiliigete, tuletõrjajate j. n. e. kollektiivkinnitamine,

automobiilide sõitjate kinnitamine,

õhusõiduriistadel reisijate kinnitamine, reisi-õnnetusjuhusete kinnitamine.

Teateld saab igalüks, kes asjast huwitet, maksuta ja täitsa mittekohustawalt.

Sarw, Aleksander Jaani p., isikut. ja sõ-
jam. wabast. tunnistus. (12792)
Schumann, Friedrich Karli p., isikut.,
hoolekande waranduse tunn. ja kanga se-
del 52 kuuinra kalewi peale. (12793)
Sseitsmies, August Tiido p., sõjam.
wab. tunn. (12793)
Tumanow, Wassili Dmitri p., peatus-
luba nr. 579/3946. (13792)
Ruunin, Jwan, isikut. nr. 795 ja hobuse-
paß nr. 177. (13794)

Kuulutus.

Tartu maakonna politsei I jaoskonna ülem kuulutab sellega, et 27. Septembril 1923 a. kell 10 saab Kawastu wallamaja juures Joosep Mats'i päralt olew must kaheaastane pullikene, mis 2500 marga peal on hinnatud, enampakkumise teel otsekohe maksetawa raha eest ära müüdüd tema wõlgnewa liikumata waranduste maksu ja tulumaksu trahwi tasuks. Müüdaw warandus on oksjoni päewal sealsamas näha.

Tartus, 17 Septembril 1923 a. Nr. 1804-II ja 2661-II.

Tartu maakonna politsei I jaoskonna ülem: Haugas

Shokolaadi kompwekid
TALLINNA WOLTA TÄNAW NR. 3.

Politsei Peawalitsus

teatab, et Narwa linna politseiülema koht waba on ja isikut, kes soowiwad selle kohale kandideerida ja allpool tähendatud tingimistega wastawad, wõiwad sellekohase kirjaliku soowiawaldusega esineda Narwa Linnawalitsusele kuni 20 oktoobrini s. a.

Tingimised: vähemalt täieline keskkooli haridus ja 3 aastane praktika politsei, kohtu ehk administratiiv teenistuse alal, ehk keskkooli 6 klassi haridus ja 6 aastane praktika samadel aladel wõi sõjawäe teenistuses omandatud kapteni aukraad ja 6 kl. keskkooli haridus.

Soowiawaldusele tuleb juure lisada: 1) elulookirjeldus, 2) tunnistus hariduse üle, 3) politsei tunnistus selle üle, et kohtu ega eeluurimise all ei seisa ega seisnud pole, 4) arsti tunnistus terwilise seisukorra üle ja 5) tunnistused endistelt teenistukohtadelt.

Kuulutus.

Tartu maakonna politsei 3 jaoskonna ülem kuulutab sellega, et 29 septembril 1923 a. kell 10 saab Palupera wallas Palu weski juures Armand Klein'i päralt olew must mära hobune, 8 a. wana, mis 10.000 marga peale on hinnatud, enampakkumise teel otsekohe maksetawa raha eest ära müüdüd 1923 a. isikumaksu tasuks. Müüdaw warandus on oksjoni päewal sealsamas näha.

Elwas, 15 sept. 1923 a. № 1857.

Tartu maak. politsei 3 jaosk. ülem: Sarap.

R. Wolf'i lokomobiilid selswad, weetawad ja isesõitjad 3-800 PS patent küllastud ja ülekuumendatud auruga kõiksugu tööstuse ja põllumajanduse otstarbeks.

R. Wolf'i rehepeksumasina 3-20 PS 4- ja 5-kordse tuulepuhastusega on meie maa nõuetele wastawalt ehitatud, sellepärast nõuawad neid praegusel ajal kõik põllumehed ja töösturid.

Weipert'i gööpliga rehepeksumasina on põllumeeste poolt väga otsitud.

Heiligenbeil'i sahad on ainsad, milledega meie suur- kui ka wälkepõllupidajad rahul on.

Massey-Harris originaal Ameerika ja „Hawa“ s. a. m. Deering wilja- ja hefnaniidumasinad on kerged ja wastupidawad.

DWF kuulilaagrid ja teraskuulid.

Alaline suur ladu: raua, terases, plekkides, katuse- ja seinapappides, katusetõrwa, põllutöö ja teistes masinates, ehitusmaterjalides, kõiksugu teras- ja rauakaupades, käsitööriistades, masinarihmades, määrdõlides jne. Sahaterad, naelad ja wankri-assid walmistatakse omas wabrikus

Kaupmeestele kõige kasulikum sisseostukoht.

A.-S. W. SCHNEIDER & Ko.,

Tallinnas, Wiruwärawa puiestee nr. 19.

14201